

BÉKALENCSE

A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság hírlevele

2020. február

AKTUÁLIS

Március: Barlangok Hónapja

2020. február 26-án zajlott Abaligetén a Barlangok Hónapja országos kampány hivatalos megnyitója. Az eseményen beszédet mondott Dr. Rácz András környezetügyért felelős államtitkár (Agrárminisztérium), Závoczký Szabolcs igazgató (Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság), és Nagy Csaba országgyűlési képviselő.

A 2020. márciusában megrendezésre kerülő Barlangok Hónapja kampány célja hazánk különleges barlangjainak bemutatása, népszerűsítése. A hónap során a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság különleges programokkal várja a látogatókat az Abaligeti-barlangban, a megújult Denevérmúzeumban, valamint Pécssett, a Tettyei Mésztafa-barlangban. Márciusban hétfőtől péntekig 50% kedvezménnyel látogatható az Abaligeti-barlang és a Denevérmúzeum! A kampányhoz kapcsolódóan a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság „A denevérek élete” címmel gyermekrajz-pályázatot hirdet óvodások és általános iskolások részére – utóbbi részletei március 1-től olvashatók honlapunkon (www.ddnp.hu).

Az országos események részletes ismertetése megtalálható az alábbi linken: www.magyar nemzetiparkok.hu/barlangolas; a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság programjai pedig a Békalencse Programajánló rovatában, valamint itt: <https://ddnp.hu/okoturizmus/programok>.

*Ivány Gábor Vilmos, Abaliget polgármestere; Nagy Csaba országgyűlési képviselő; Rácz András, az Agrárminisztérium környezetügyért felelős államtitkára; Závoczký Szabolcs, a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság igazgatója a nyitóeseményen, az Abaligeti-barlang bejárata mellett.
Fotó: Simon Beatrix*

Gyepterületek javítása működési területünkön

A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság a GRASSLAND-HU LIFE integrált projekt partnereként támogatást nyert több értékes gyepterület természeti állapotának javításához.

Egyik projektelemként a Dél-Mezőföld területén található síksági pannon löszsztyepppek és pannon homoki gyepek megőrzése érdekében történnek természetvédelmi beavatkozások. Az erősen cserjésedő, helyenként inváziós fajokkal fertőzött gypfoltok természeti állapotát kíméletes módszerekkel elvégzett cserjeirtással, a szukcesszió előrehaladásával megjelent fás szárú vegetáció és az inváziós fajok eltávolításával igyekszünk javítani. A szántóterületek közt még megmaradt kis kiterjedésű, szigetszerű, többnyire nehezen megközelíthető, meredek gyepterületeken régóta nem folyik legelőgazdálkodás.

Természetvédelmi beavatkozások nélkül a valamikor nagy kiterjedésű gyepek ezen értékes fajokat őrző maradványai is fokozatosan eltűnnek, beerdősülnek. A karbantartás nyomán ezek a területek hosszú távon is alkalmasak maradnak a rajtuk élő védett fajok, például a tátorján, a gypjas csüdfű, az őszi füzértekercs, a parlagi pityer, a gyurgyalag és az ürge megőrzésére.

Az eredmények értékelhetősége érdekében a munkák megkezdése előtt három mintaterületen történtek botanikai és zoológiai alapállapot-felvételezések, a későbbiekben pedig a vizsgálatok ismételtesével tervezzük a fajkészlet változásainak nyomon követését.

A kezelések a 2019–2026. közötti időszakban mintegy 160 hektáron, több ütemben valósulnak meg, és a Közép-mezőföldi löszvölgyek, a Szakadati löszgyepek, a Tengelici homokvidék, a Kisszékelyi-dombság, a Paksi ürgemező, és a Paksi tarka sáfrányos Natura 2000 területek egyes részeit érintik.

2019-2020 telén mintegy 23 hektár terület megtisztítását végeztük el a Közép-mezőföldi löszvölgyek Natura 2000 területen, érintve a Dél-Mezőföld Tájvédelmi Körzet és a Bölcskei Nőszirmos Természetvédelmi Terület országos jelentőségű védett természeti területeit is.

Szöveg: Dévényi Borbála, kép: DDNPI archívum (tátorján – Leányvári-völgy)

Fekete bárányok a drávaszentesi állattartó telepen

A nagybajomi mellett a drávaszentesi állattartó telepen is megkezdődtek az ellések. A fekete racka bárányok már több mint harmincan vannak, és az elkövetkezendő hetekben számuk tovább gyarapodik.

Tavasszal remélhetőleg közel 150 bárány – anyjukkal együtt – kerül kihajtásra a Barcsi borókásba, ahol is közel 20 éve legeltet a nemzeti park igazgatóság racka juhokkal, így fenntartva a borókás legelő tájképét, továbbá megakadályozva a nemkívánatos növények elterjedését.

Szöveg és fotók: Schulcz Andrea

Online szigetleltár és pályázat a dunai szigetek védelme érdekében

A Duna szigetei egyedülálló élőhelyek láncolatát alkotják a forrástól a torkolatig. Bár a folyó jellege folyamatosan változik, abban közösek ezek a szigetek, hogy általában a legkevésbé bolygatott részeit jelentik a Duna árterének. Általában természetközeli ligeterdők találhatók meg rajtuk, a szigetek mögötti mellékágak pedig számos halfajnak szolgálnak élő- és ívóhelyül.

A Duna menti védett területek kezelői a DanubeParks együttműködésen belül már évek óta foglalkoznak a dunai szigetek megőrzésének lehetőségével, ennek keretében született meg egy online szigetleltár, amit bárki végigbongészhet a <http://wildisland.danubeparks.org/> honlapon. Mivel ezek a szigetek is magukon viselik az emberi tevékenységek sokszor negatív lenyomatát, ezért szükség lenne konkrét élőhelyfejlesztési, helyreállítási tevékenységekre is.

Élőhelyvédelmi beavatkozások végrehajtásának finanszírozására hozta létre az EU a LIFE+ pályázati rendszert, ahová a fenti nemzetközi összefogás tagjaként a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság is idén februárban nyújtott be egy pályázatot. A nyolc Duna menti ország (Németország, Ausztria, Szlovákia, Magyarország, Horvátország, Szerbia, Bulgária, Románia) tizenöt szervezete által összeállított pályázatot az osztrák Donau-Auen Nemzeti Park, mint koordináló kedvezményezett fogja össze. Hazai partnerek a Fertő-Hanság Nemzeti Park Igazgatóság, Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság, Duna-Dráva Nemzeti Park

Igazgatóság (DDNPI), valamint az Alsó-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság. A DDNPI részéről a pályázatban egy gemenci zátonymező mögötti mellékág helyreállítása, kotrása szerepel, amivel fenn tudnánk tartani a mellékágat, mint folyami élőhelyet, másrészt a zátonyokon kialakult puhafás ligeterdő zavartalansága is biztosítható lenne. Másrészt a nemzeti park déli részén a Béda-Karapanca tájegységben egy szigeten végeznénk el őshonos fajú facséméték ültetését valamint inváziós fásszárúak kontrollját, hogy minél természetesebb állapotú ártéri erdő alakulhasson ki. A kétkörös pályázati rendszer első fordulóját sikeresen vette LIFE WILDIsland kezdeményezés, ha a bírálók a második körben is megfelelőnek tartják a pályázatot, akkor 2021-ben már el is indulhatnak a fenti beavatkozások tervezési és engedélyezési munkálatai.

Szöveg: Parrag Tibor, fotó: Kalmár Lajos

Tavaszi tözikek a Dráva mentén

A Duna-Dráva Nemzeti Parkban, a Dráva egykori árterületén kibontották bimbóikat az első idei tavaszi tözikek. Ez az amarilliszfélék családjába tartozó kedves tavaszi növényünk a nemzeti parkban a folyó menti, mélyebb fekvésű magasságosokkal tarkított tölgy-kőris-szil ligeterdőkben él. Helyenként már messziről feltűnnek, fehérlelnek a tözikek alkotta kisebb nagyobb csoportok. Nem zavarja őket, hogy a ligeterdőkben itt-ott tocsogók, kisebb nagyobb vizek vannak, sőt, láthatóan gyönyörűen díszlenek még akkor is, ha néhány centiméternyi víz „önti el” őket. A Közép-Dráva-völgy kistájban márciusra tehető a tömeges virágzása, de a rendkívül enyhe télutó azt eredményezte, hogy már most is számos virágzó példánnyal találkozhatunk. A tavaszi tözike védett növényfajunk, eszmei értéke 5.000 Ft.

Szöveg és kép: Mezei Ervin

Hol virág? – Hóvirág!

A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság a kikeleti hóvirág védetté nyilvánításának 15. évfordulója alkalmából egy természetvédelmi akcióban való részvételre hívja Önöket. A kikeleti hóvirág előfordulásáról rendelkezésre állnak adatok, ám ezek pontosításához, kiegészítéséhez kérjük szíves közreműködésüket. A „Hol virág? – Hóvirág!” applikáció alkalmazásával Önök is szerves részeseivé válhatnak a természetünk védelmének, és akár egy nyereményjátékban is részt vehetnek. Az akció célja, hogy felmérjük hazánk hóvirág állományát és térképen is megjelenítsük hol, mekkora számban van jelen a mindenki által ismert és szeretett növény. A kikeleti hóvirág (*Galanthus nivalis* L.) a hóvirágfélék 21 fájának Magyarországon egyedüli, természetes elterjedéssel bíró képviselője. A faj elterjedési területe Európa középső területeire összpontosul, a Pireneusoktól a Fekete-tenger keleti partjának vonaláig, délen pedig egészen a Balkánig.

A közismert kora tavaszi növény könnyen felismerhető szinte mindig egyesével nyíló, bókoló fehér virágairól, melyek nem túl nagyok (hosszuk 14-25 mm), belső lepellevelek rövidebbek a külsőknél, zöld pereműek és csúcsuk mélyen kicsipett. Termésérleléskor is biztonságosan felismerhető hozzávetőleg másfél centiméteres tojásdad (olajbogyóra emlékeztető) zöld, csüngő terméseiről és a jellegzetes keskeny egyszikű levelekről. A hóvirág üde és nedves erdőkben – például ligeterdőkben, gyertyános-tölgyesekben, bükkösökben – él. Európai állománya a természetszerű erdei élőhelyek fogyásával, intenzív használatával párhuzamosan mára megfogyatkozott, ezért került fel az EU Élőhelyvédelmi Irányelvének természetvédelmi szempontból fontos fajokat felsoroló V. függelékére és végső soron ennek köszönheti magyarországi védett státuszát is. Hazánkban még jelentős kiterjedéssel és népes populációkkal van jelen, találkozhatunk vele a legjobb természetességű erdőktől kezdve egészen a jellegtelen vagy tájidegen ültetvényekig szinte bárhol. Viszonylagos gyakorisága ellenére az erdők használata, az ökológiai viszonyok megváltozása, a talaj bolygatása gyakran a faj eltűnését eredményezi termőhelyéről, sőt korábban megfigyelhető volt a leglátogatottabb virágszedő helyeken ritkulása, elsatnyulása is.

Mint az Európai Unió számára fontos faj, védelme és populációinak felmérése, nyilvántartása a természetvédelmi regionális kezelő szervezetekként működő nemzeti park igazgatóságok feladata. Ebben az állományfelmérést célzó munkában számítunk az érdeklődő résztvevők segítségére. Kérjük, a faj előfordulási adatainak gyűjtését természetes környezetben végezzék, kerteken, parkokon kívül, így elkerülhető, hogy az ültetett, hazánkban nem honos, közeli rokon fajok esetleges előfordulásai miatt téves adatokat kapjunk. A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság egy nyereményjátékkal szeretné jutalmazni a szorgalmas adatgyűjtőket. Az applikáció használata során lehetőség van az e-mail cím, illetve egy tetszőlegesen választott nickname megadására, melyekkel a játékosok részt vehetnek az értékes nyeremények sorsolásában is. Részletek honlapunkon: www.ddnp.hu/jatek

Fotó: Kovács Attila

Rajzpályázat gyerekeknek a Barlangok Hónapjához kapcsolódóan

A **denevérek élete** címmel a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság a **Barlangok Hónapja** alkalmából gyermekrajz pályázatot hirdet, amelyre szeretettel várjuk az óvodás és az általános iskolás gyerekek alkotásait. A pályázattal kapcsolatos részletes tudnivalók a www.ddnp.hu honlapon olvashatók.

PROGRAMAJÁNLO

A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság programjai márciusban

A 2020. márciusában megrendezésre kerülő Barlangok Hónapja kampány célja hazánk különleges barlangjainak bemutatása, népszerűsítése. A hónap során a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság különleges programokkal várja a látogatókat az Abaligeti-barlangban, a megújult Denevérmúzeumban, valamint Pécsett, a Tettyei Mésztufa-barlangban.

Márciusban hétfőtől péntekig 50% kedvezménnyel látogatható az Abaligeti-barlang és a Denevérmúzeum!

Március 7.: „Talpalatnyi föld” – Avagy mennyi védett növény fér el egy négyzetméteren?

Jelvénygyűjtő túra

A Boronka-melléki Tájvédelmi Körzetről keveseknek jut eszébe a tavaszi virágözön, hiszen ez alapvetően egy száraz homokvidék. Van azonban néhány üdítő kis sziget is itt, ahol a természet hihetetlen gazdagságát mutatja meg az érdeklődőknek. A túra célja ezen sokszínűség bemutatása. Helyszín, időpont: Kakpuszta, kisvasút végállomás, 10.00 óra. A túra hossza, időtartama: 6 km, 3-4 óra, a részvételi díj: 700 Ft/fő.

Március 11.: Barlangi biológiaórával kiegészített túra

A Barlangok Hónapja programja

A szakvezetéses túra a barlang élővilágával kapcsolatos ismeretterjesztéssel egészül ki. Szó lesz denevérekről, pókokról, bogarokról és természetesen a különleges vakbolharakokról is. Az 50 perces barlangi séta után a barlang bejáratánál található tó vízének kémiai és biológiai vizsgálatára nyílik lehetőség az általános iskoláskorú gyerekek számára.

Találkozó: Abaligeti-barlang, 10.45. Részvételi díj: a barlangi belépő ára.

Március 14.: Tavaszi túra a Denevér tanösvényen és a Denevérmúzeum megtekintése

A Barlangok Hónapja programja

Abaligeten a barlang környezete is számos természeti és kultúrtörténeti értéket rejt. A szakvezetéses túra résztvevői sok új információt hallhatnak a karsztosodásról és a területen található különleges élővilágról. A túra végeztével lehetőség nyílik a megújult Denevérmúzeum megtekintésére is.

Találkozó: Abaligeti-barlang, 9.45. Részvételi díj: 1.000 Ft/fő.

Március 18.: Barlangi földrajzórával kiegészített túra

A Barlangok Hónapja programja

Az izgalmas programon a gyerekek és az érdeklődő felnőttek megismerkedhetnek a barlang természeti képződményeivel és a cseppkövek növekedésének folyamatával. A barlangi földrajzóra után lehetőség nyílik a denevérek életének megismerésére a megújult Denevérmúzeum bemutatásával.

Találkozó: Abaligeti-barlang, 10.45. Részvételi díj: a barlangi belépő ára.

Március 21.: Időutazás a Tettyén – barlanglátogatás és séta a Tettye téren

A Barlangok Hónapja programja

A program első felében a résztvevők a Tettyei Mésztufa-barlangot tekintik meg barlangi idegenvezetés keretében, majd vezetett sétán ismerhetik meg a Tettye értékeit a török kortól a huszadik század elején itt tartott népünnepélyeken át a kortárs építészeti megoldásokig.

Találkozó: Tettyei Mésztufa-barlang, 10.45. Részvételi díj: a barlangi belépő ára.

Március 24.: Barlangi földrajzórával kiegészített túra

A Barlangok Hónapja programja

Az izgalmas programon a gyerekek és az érdeklődő felnőttek megismerkedhetnek a barlang természeti képződményeivel és a cseppkövek növekedésének folyamatával. A barlangi földrajzóra után lehetőség nyílik a denevérek életének megismerésére a megújult Denevérmúzeum bemutatásával.

Találkozó: Abaligeti-barlang, 10.45. Részvételi díj: a barlangi belépő ára.

Március 26.: Barlangi biológiaórával kiegészített túra

A Barlangok Hónapja programja

A szakvezetési túra a barlang élővilágával kapcsolatos ismeretterjesztéssel egészül ki. Szó lesz denevérekről, pókokról, bogarokról és természetesen a különleges vakbolharákokról is. Az 50 perces barlangi séta után a megújult Denevérmúzeum megtekintésére lesz lehetőség. Találkozó: Abaligeti-barlang, 10.45. Részvételi díj: a barlangi belépő ára.

Március 28.: Kerékpártúra a kockásliliomokig

Jelvénygyűjtő túra

A Duna bal partján lévő Karapancsára, egy kerékpártúrára invitáljuk az aktív kikapcsolódás kedvelőit. A túra célállomása a kora tavasz egyik ritka virága, az erdő szélén nyíló kockásliliom. A védett kockásliliom mellett a Béda-Karapancsa Tájegység árterén előforduló tavaszi virágok is megcsodálhatók.

Utazás: egyénileg, saját kerékpárral. Helyszín, időpont: Mohácsi-szigeti révátkelő parkolója, 10.00 óra. A program időtartama: 2-3 óra, a részvételi díj: 700 Ft/fő.

A DUNA-DRÁVA NEMZETI PARK IGAZGATÓSÁG BEMUTATÓHELYEI

- Abaligeti-barlang – <https://ddnp.hu/okoturizmus/bemutatohelyek/abaligeti-barlang>
- Abaliget, Denevérmúzeum - <https://ddnp.hu/okoturizmus/bemutatohelyek/denevermuzeum>
- Dráva Kapu Bemutatóközpont – https://ddnp.hu/okoturizmus/bemutatohelyek/drava_kapu_bemutatokozpont
- Fehér Gólya Múzeum, Kölked – <http://www.fehergolyamuzeum.hu>
- Mészégető-források barlangja, Orfű – <http://www.kalandbarlang.hu>
- Mohácsi Nemzeti Emlékhely – <http://www.mohacsiemlekhely.hu>
- Nagyharsányi Szoborpark – https://ddnp.hu/okoturizmus/bemutatohelyek/nagyharsanyi_szoborpark
- Ős-Dráva Látogatóközpont, Szaporca – <http://www.odlk.hu>
- Pinter-kert Arborétum, Pécs – https://ddnp.hu/okoturizmus/bemutatohelyek/pinter-kert_arboretum
- Tettyei Mésztafa-barlang, Pécs – <http://www.barlangpecs.hu>

Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság, Ökoturisztikai és Környezeti nevelési Osztály

7625 Pécs, Tettye tér 9.

Tel.: 72/518-221, 72/518-222

E-mail: wodtke@ddnp.hu, komlos@ddnp.hu

www.ddnp.hu

Köszönjük, hogy meggondolja, kinyomtassa-e papírra ezt a levelet.

Amennyiben Ön nem kíván a továbbiakban hírlevelet kapni a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóságtól, kérjük jelezze ezt számunkra „Hírlevél leiratkozás” tárgyú [e-mailben](mailto:)! Köszönjük!